

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๒/๒๕๕๖

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลจังหวัดนนทบุรีสั่งคำโต้แย้งของบริษัท กรุงเทพปิยะพันธ์ จำกัด กับพวก จำเลย ในคดีแพ่ง หมายเลขดำที่ ๘๗๕/๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ กรณีมีปัญหาว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

กรณีสืบเนื่องจากธนาคารดีบีเอส ไทยทูล จำกัด (มหาชน) โดยนางอรศรี ทวีศรี ผู้รับมอบอำนาจ เป็นโจทก์ฟ้องเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๘๗๕/๒๕๕๓ ต่อศาลจังหวัดนนทบุรี ให้บังคับจำเลยทั้งห้า คือ บริษัท กรุงเทพปิยะพันธ์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท ภาสพงศ์ จำกัด ที่ ๒ บริษัท กรุงเทพปิยะพันธ์ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ที่ ๓ นายไพบูลย์ สงวนปิยะพันธ์ ที่ ๔ และนางสุจิตรา สงวนปิยะพันธ์ ที่ ๕ ชำระหนี้ตาม มูลหนี้กู้ยืม เบิกเงินเกินบัญชี ตัวสัญญาใช้เงิน คำประกัน และบังคับจำนอง ดังนี้

๑. ให้จำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๒๑๕,๑๖๓,๗๑๒.๕๑ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละ ๕.๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท และร้อยละ ๑๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๑๕๕,๐๖๕,๘๐๖.๘๖ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่า จะชำระเสร็จแก่โจทก์

๒. หนี้ตามข้อ ๑ ให้จำเลยที่ ๒ ร่วมรับผิดชอบในวงเงินจำนวน ๖๖,๐๑๕,๓๗๔.๖๗ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๖๒,๒๗๒,๘๑๓.๕๓ บาท นับถัดจาก วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

๓. หนี้ตามข้อ ๑ ให้จำเลยที่ ๓ ร่วมรับผิดชอบในวงเงินจำนวน ๖๘,๓๒๖,๗๗๑.๕๔ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละ ๕.๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท และร้อยละ ๑๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๕๖,๗๕๘,๒๖๗.๕๕ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

๔. หากจำเลยทั้งห้าไม่ชำระ หรือชำระไม่ครบให้ยึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดนำเงินมา ชำระหนี้แก่โจทก์จนครบ หากขายทรัพย์จำนองได้เงินมาไม่พอชำระหนี้ ให้มีคำสั่งยึดทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยทั้งห้าออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์

๕. ให้จำเลยทั้งห้าชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนโจทก์

บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเข้าเป็นโจทก์ในคดีนี้ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

จำเลยทั้งห้าให้การและเพิ่มเติมคำให้การต่อสู้คดีไว้หลายประการ และขอให้ศาลจังหวัดนนทบุรีพิพากษายกฟ้องโจทก์ กับยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ต่อศาลจังหวัดนนทบุรีความว่าคดีนี้บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ได้ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเข้าเป็นโจทก์ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งจำเลยทั้งห้าเห็นว่าการเข้าสวมสิทธิโดยการรับโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตลอดทั้งการที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ผู้รับโอนสามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยโดยยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ ตามที่ระบุไว้ในพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ขอให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลจังหวัดนนทบุรีได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ ส่งกรณีดังกล่าวข้างต้นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

รายละเอียดของคำฟ้อง คำให้การและคำร้องที่เกี่ยวข้อง ปรากฏตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในคดีนี้แล้ว

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญ

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๕ ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น

การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตาม มาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยก ข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหาร สินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บ และรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อย เน้นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบ จากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อม รายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย อย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

“มาตรา ๑๐ ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ บริษัทบริหาร สินทรัพย์อาจเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิมได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม ณ วันที่ รับโอนมา แต่ถ้าสัญญาเดิมได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัวและไม่มีฐานในการคำนวณของสถาบัน การเงินเดิมให้อ้างอิงได้ ให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ให้ลูกหนี้ตามสัญญาเดิมกู้ยืมเงินเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการ เพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินที่รับโอน ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยได้ตามอัตราที่ตกลงกัน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำมาตรา ๖๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์ มาใช้บังคับ แต่จะเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดมิได้”

ประเด็นปัญหาประการแรกมีว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ ปัญหาข้อนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่ต้องวินิจฉัยประเด็นนี้ซ้ำอีก

ประเด็นปัญหาต่อไปมีว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจาระห์แล้วเห็นว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ มุ่งหมายแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ขณะเดียวกันก็คุ้มครองลูกหนี้ โดยกำหนดไม่ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เรียกดอกเบี้ยสูงเกินเหตุจนลูกหนี้ไม่สามารถฟื้นฟูกิจการได้ คือ เรียกดอกเบี้ยได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม ณ วันที่รับโอนสิทธิมา ซึ่งก็เป็นไปตามพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน ฯ ที่ยกเว้นมิให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ มาใช้บังคับ หรือกรณีที่สัญญาเดิมกำหนดดอกเบี้ยลอยตัว ไม่มีฐานในการคำนวณ ก็ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของห้าธนาคารพาณิชย์ใหญ่เป็นฐานอ้างอิง ซึ่งจะเป็นดอกเบี้ยที่มีอัตราต่ำกว่าดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป และไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยเฉลี่ยของห้าธนาคารพาณิชย์ใหญ่น้อยไม่เกินอัตราที่กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นกำหนดอยู่แล้ว การยกเว้นมิให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ มาใช้บังคับกรณีนี้ เป็นการใช้บังคับทั่วไป ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติห้ามไว้

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาма จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ